

Hadtudomány I.
2020. október 16. 10.30-12.30
Szekciófelelős:
Tóth Beatrix, +36 70 529 6073

Hadtudomány

Hadtudomány I.		
Szekcióelnök: Dr. Kaiser Ferenc (NKE)		
I. panel	10.30-10.45	Lengyel Ádám
	10.45-11.00	Bene Viktória
	11.00-11.15	Pákozdi Márta
	11.15-11.30	Alhosban Ahmad
	11.30-11.45	Balog Péter
	11.45-12.00	Balogh Péter
	12.00-12.15	Ondrék József

Hadtudomány I.
2020. október 16. 10.30-12.30
Szekciófelelős:
Tóth Beatrix, +36 70 529 6073

PR, CSAR, MEDEVAC? - Harci kutatás-mentés és személyi evakuáció a haderónemi doktrínák tükrében az Egyesült Államokban 1986 és 1996 között¹

LENGYEL Ádám

Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Történelemtudományi
Doktori Iskola
Hadtudomány
adamlengyel92@gmail.com

Az Egyesült Államok Fegyveres Erőire ma úgy tekintünk, mint egy egységes és elsöprő erejű hadi gépezetre. Azonban ez nem jelenti azt, hogy mindig is így volt! Az, hogy mára ilyenné vált, egy hosszú folyamatnak köszönhető. Különösképp tetten érhető ez a különleges erők fejlődésében, amelyek egyes fegyvernemek mostoha gyermekei ként indultak, azonban nem egész ötven év alatt önálló haderőnémmé váltak.

Előadásomban a különleges műveletek egy érdekes és kevésbé kutatott szeletével foglalkozok, a harci kutatás-mentéssel és a személyi evakuációval. Ezen bevetéstípus igen hangsúlyos szerephez jut napjaink fegyveres konfliktusaiban, s az Egyesült Államok egyedülálló képességgel rendelkezik ezen a téren, lévén a legnagyobb létszámú és legképzettebb, dedikáltan harci kutató-mentő (Combat Search and Rescue, CSAR) bevetésekre fenntartott alakulattal, az Ejtőernyősmentőkkel (US Air Force Pararescue) rendelkezik.

Azonban az 1983-as grenadai invázió, majd az Öbölháború arra is rámutatott, hogy a haderőnemek eljárásrendjei és működése nagy mértékben eltérhetnek – és eltérnek – egymástól. Ezáltal felmerülhet a kérdés, hogy a különböző haderőnemek doktrínáiban és kézikönyveiben milyen mértékben és hogyan épültek be a fenti fogalmak, eljárásrendek – már ha beépültek egyáltalán. Előadásomban erre keresem a választ.

Ehhez megvizsgálom a Hadsereg (US Army), A Légierő (US Air Force), a Haditengerészet (US Navy), a Tengerészgyalogság (US Marine Corps) és a Parti Órség (US Coast Guard) vonatkozó doktrínáit és kézikönyveit, különös tekintettel a (harci) kutatás-mentésre ((C)SAR), a személyi evakuációra (Personnel Recovery, PR) és egészségügyi evakuációra (Medival Evacuation, MEDEVAC). Ezen felül összehasonlítom ezek utolsó érvényes verzióit az egységesített doktrína-sorozat 1996-os első kiadásával, és megvizsgálom, hogy az egyes fogalmi meghatározások, eljárásrendek és javaslatok milyen mértékben egyeznek meg a haderőnemi anyagokban a később egységesítéssel.

¹ „AZ INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM ÚNKP-19-3 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK SZAKMAI

Hadtudomány I.
2020. október 16. 10.30-12.30
Szekciófelelős:
Tóth Beatrix, +36 70 529 6073

A lakosság tájékoztatása, figyelmeztetése és riasztása – a média és a katasztrófariasztó rendszerek alkalmazásának lehetőségei, jellemzői, valamint a lakosságra gyakorolt hatása.

BENE Viktória

Nemzeti Közszerológati Egyetem HHK KMDI/ Honvédelmi Minisztérium, Hatósági Főosztály
Had- és rendészettudomány
bene.viktoria.sl@gmail.com

A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 32.§ (6), illetve a 36. § (6) bekezdése alapján a hivatásos katasztrófavédelmi szerv közérdeklő közleményt adhat ki. A lakosságot érintő veszélyhelyzetben a veszélyeztető hatások megelőzése, illetve csökkentése érdekében jelezni kell az esemény bekövetkezését, annak elmúlását, valamint haladéktalanul tájékoztatni kell a lakosságot a betartandó magatartási szabályokról, a tervezett intézkedésekről, azok végrehajtásáról, a veszélyhelyzeti eseményről. A média világában mindig fokozottabb figyelmet kapnak a rendkívüli események. Különös érzékenységgel reagál a lakosság arra az információáramlásra, mely érintheti a saját periferiáját, valamint környezetét is. A médiorzítás és a pánikkeltés kerülendő, mert a lakosság szocializációja széles skálán mozog, ezáltal a félelem, a bizonytalanság és az információhiány negatív hatást gyakorol az emberek szervezetre, idegrendszerre és reakcióira.

A katasztrófariasztó rendszerek létesítése és fenntartása kiemelten fontos feladat a lakosság biztonságát tekintve. Hazánkban az ország teljes területén, a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF) által a lakossági riasztó Monitoring és Lakossági Riasztó (a továbbiakban: MoLaRi) rendszer, a riasztó-tájékoztató, valamint a monitoring végpont telepítése folyamatos a lakosság riaszthatósága érdekében. A mai kornak megfelelően a mobiltelefonos applikációk között megtalálható a BM OKF „VÉSZ” applikációja, mely folyamatos tájékoztatást küld a balesetekről, meteorológiai riasztásokról és a rendkívüli eseményekről.

A szerző véleménye szerint tanulmányozni kell a hazai és a szomszédos országok lakosság tájékoztató és riasztórendszerét, valamint javaslatot tesz a hazánkban alkalmazott riasztórendszerek fejlesztésére. A szerző jelen előadásában bemutatja a hazánkban alkalmazott lakosság tájékoztatás-, figyelmeztetés-, és riasztás rendszereit, illetve a napjainkban alkalmazott közösségi médiák alkalmazási lehetőségeit.

Hadtudomány I.
2020. október 16. 10.30-12.30
Szekciófelelős:
Tóth Beatrix, +36 70 529 6073

A katonai pálya motivációinak kvalitatív elemzése

PÁKOZDI Márta

ELTE Pszichológiai Doktori Iskola/MHP Személyzeti Csoportfőnökség

Hadtudomány

mpakozdibp@gmail.com

A kutatás témája és célja

A kutatás fő témája a katonák motivációinak megismerése, bemutatása, a katonai szükséglet-hierarchia modellben azonosított szükségletekkel történő összevetése. Továbbá az eredmények megismerését követően a pszichológiai szakemberek számára is lehetőséget teremt elméletek, modellek megalkotására, amelyek a szervezetszociológián túlmutatva az egyéni értékeket, vonásokat és erősségeket kutatva ötvözni képesek a katonai hivatás nyújtotta szükségleteket, alapvetéseket. A vizsgálati alanyok beszámolóit nagyban hozzájárulhatnak a katonai hivatásról alkotott képünk gazdagításához.

A kutatás célja a megtartó képesség növelése érdekében megismerni azokat a motiváló tényezőket, amelyek a katonai szolgálatban maradáshoz eredményezik. A katonai pálya motiváció ívének megismeréséhez indirekt módon az MHP parancsnoki országjáró látogatás tapasztalatai (a továbbiakban: országjáró kutatás) kvalitatív kutatás eredményei is hozzájárulnak.

Módszerek és minta

A vizsgálatot a Magyar Honvédség katonái körében végeztük, melyhez véletlenszerű mintavételt alkalmaztunk (n=28). A vizsgálatban való részvétel önkéntes és anonim volt, alapfeltétele a katonai jogviszony, illetve a minimálisan 5 év szolgálati időtartam. Ezen megkötés a katonai szocializáció, a rendszer ismerete, az egyéni szerepvállalás és döntés miatt vált szükségessé, melyek jelentős hatással bírnak az egyén motivációjára. A kutatásban férfiak, nők, tisztek, altisztek egyaránt részt vettek.

A szövegek leírásánál általános instrukció a „*Szeretek katonának lenni, mert...*” mondat befejezése volt. Fontos volt, hogy a narratívák önbevalláson alapuljanak.

A kvalitatív elemzést Grounded Theory narratív elemzés módszerével végeztük.

Eredmények

Az elméleti modellben felállított katonai szükségletpiramishoz képest a kutatás eredményei eltérést mutatnak a szükségletek hierarchiájában és megfogalmazásában egyaránt.

A piramis bázisát a KATONA képezi, a felette található ÉRTÉK ÉS NORMA igényekkel, melyek a modell alapszükségletében (pl.: jó minőségű felszerelés, vonzó munkabér) megfogalmazottakhoz kapcsolhatók. A BIZTONSÁG, az elméleti modellhez képest két részre tagolható, a biztonságkeresésre, valamint a segítségnyújtásra. Ezen különbség markáns eltérés az elméleti modellhez képest.

A felette található CSAPATSZELLEMEK szintén két részből tevődik össze a *valahova tartozás érzése* és a *csapatmunka*, melyek a társas kapcsolatok megfelelői lehetnek.

A következő elem a TANULÁS ÉS FEJLŐDÉS, mely *kemény munka* és minden beszámoló eleme, mely külön nem szerepel a modellben, az önmegvalósítás része.

Hadtudomány I.
2020. október 16. 10.30-12.30
Szekciófelelős:
Tóth Beatrix, +36 70 529 6073

A KIHÍVÁSKERESÉS, szintén a modell önmegvalósítás szükségletéhez kapcsolódik, azonban a mintára jellemzően külön szükségletként kezelendő.

Az ÉLETÉRZÉS, mely szintén a modell önmegvalósításához kapcsolható, itt a piramis csúcsát képezi. Benne összpontosulnak olyan igények és erők, melyek a katona hivatástudatát formálják és a boldog élet mozgatórugói is egyben.

A MEGBECSÜLÉS áthatja az egész piramist, egyszerre van jelen minden szinten. Igénye a biztonsághoz hasonlítható, így ezt is tovább szükséges vizsgálni. A modellhez képest jelentős eltérést mutat.

Az eredményeket összevetve az országjáró kutatással megállapítható, hogy a megbecsülés iránti igény dominanciája mellett a biztonság iránti igény fokozottan van jelen. Ez arra hívja fel a figyelmet, hogy további kapcsolatokat érdemes keresni e két igény között.

Hadtudomány I.
2020. október 16. 10.30-12.30
Szekciófelelős:
Tóth Beatrix, +36 70 529 6073

GNSS Space Racing Beyond the Cold War Era-Technical Comparative Study

ALHOSBAN AHMAD

National University of Public Service/Doctoral School of Military Engineering (DSME)

Defense Information Communication Technology/GNSS Navigational Systems

(ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7494-6067>)

Ahmad_alhosban@yahoo.com

In the concept of the Space Navigation Warfare (NAVWAR), balancing the position in space during the cold negotiations between the EU and the USA was the main aim in nullifying NAVWAR. Galileo, the new European navigational satellite system, will handle new potential operational fields and services, along with the existing U.S. navigational satellite system. However, the so-called U.S. NAVSTAR GPS system is operating in the same unified space, and it is currently the dominant and the standard navigational system in the world, therefore, it is considered a monopoly in this domain. Meanwhile, the Galileo system will share the GPS system in this single unified space, it will enhance both the performance and the accuracy, and it will also share its benefits with civilians. Furthermore, the Europeans will pursue the EU independency from the U.S. and the economic share as well. The objective of this article is to identify the justifications and rationale of both stakeholders, the EU and the U.S., in having their interests in the space. Those interests started initially as two separated independent systems and ended up eventually after long negotiations as two competitive and intraoperative systems. Furthermore, the article will identify the positive technical efforts progress done by both sides in order to maintain the two systems competitive, modernised and dynamic to become one efficient system, similarly to the Internet worldwide. However, there will be less focus on other systems such as the Russian GLONASS system, the Chinese Beidou system, and other augmented systems for the reasons explained later in this article.

Keywords: Global Navigation Satellite System (GNSS), Ground Based Augmentation System (GBAS), Navigation Warfare (NAVWAR), Global Positioning System (GPS), Galileo.

Hadtudomány I.
2020. október 16. 10.30-12.30
Szekciófelelős:
Tóth Beatrix, +36 70 529 6073

Geospatial analysis in military geography

BALOG Péter

NKE HDI/MH Geoinformációs Szolgálat

Hadtudomány/Hadművészet elmélete/ Válságövezetek biztonság- és védelemföldrajza

balog.peter@gmail.com

Security geography analyzes a set of military geographic factors that influence the security system and environment of a given area. Hereinafter, I examine how the evolution of military science played role in these factors, highlighting some examples. It is the key to see how the 'space' in the term 'geospatial' - today's terminology for military geography – changes.

The recent changes in the interpretation of space related to military science encourage me to analyze how these changes and geospatial attitude shape each other in the 21st century. From a geographic point of view a modern interpretation of military affair is to enforce and protect geographic potential in order to force our will on the enemy. This geographic potential is the one that all leaders had to analyze through history, from a different aspect and with different tools. How military geographical factors that can be turned into an advantage or play important role to be collect and analyze has changed?

The type of wars has changed, the crisis zones affected by non-regular wars, guerrilla warfare or terrorism and migration have to be evaluated in geospatial terms. Not necessarily states fighting each other and conflicts are happening faster. The time of the wars is also shortening, so there is much less time for geospatial analysis. The space itself, where the conflict takes place, has transformed, growing and decreasing at the same time. It is no longer identifiable with the concept of geographic space, much more of an operational space where the armed conflict itself takes place at any level.

The security situation of our time is also influenced by changing geographical factors (e.g. environmental pollution, desertification, lack of drinking water, melting of ice coverage), so these, although not armed conflicts, become essential military geographic factors.

What is it that determines the processes shaping the area to be analyzed other than geographical features? Could we use a new term for 'geo-information' based on the change of our needs and possibilities? Can we develop a so called Geospatial Crisis Index that gives up the possibility of geo analysis of AOI within a day? These are the questions I answer.

Hadtudomány I.
2020. október 16. 10.30-12.30
Szekciófelelős:
Tóth Beatrix, +36 70 529 6073

Hálózatosodott befolyásolási műveletek – Konceptcionális keretek és esettanulmányok a destabilizációs háború új évezredbeli megjelenési formájához

BALOGH Péter

Szegedi Tudományegyetem

Szociológia

balogh@ocio.u-szeged.hu

A tervezett prezentáció keretében az új évezred hadviselésének átalakulásával foglalkozó kutatómunkánk releváns eredményeiből kívánunk áttekintést nyújtani.

A globális fenyegetések, kihívások iránt kiemelten érdeklődő kutatók – mindenekelőtt a hadtudósok és egyéb társadalomtudományi diszciplínák képviselői – egyaránt rámutatnak arra, hogy a nemzetközi konfliktusok, a fegyveres szembenállás és háború formája, jellege, lefolyása terén az utóbbi időszakban egyfajta átalakulás jelei figyelhetők meg. Számos olyan fogalmi keret, koncepció, kifejezés került előtérbe vagy jelent meg – például: hibrid háború, nem lineáris hadviselés, határok nélküli hadviselés, nem-konvencionális hadviselés, szürke zóna konfliktus, irreguláris hadviselés, nem-kinetikus hadviselés, információs hadviselés, politikai hadviselés, hálózati háború, kiber hadviselés, lélektani hadviselés, soft power –, melyek a jelenség eme megváltozott aspektusára illetve újszerű megoldásaira utalnak (lásd pl. Kiss 2019; Nagy 2018: 143-150).

A háború transzformációja és pluralizációja – a technológiai fejlődés egyértelmű meghatározó jellegén túl – mint értelmezési keret magában foglalja mind a fegyveres konfliktusok új típusainak megjelenését, mind pedig azok szerveződésbeli, azaz a háború tágabb társadalmi kontextusára vonatkozó átalakulását (Beck 2008: 181-183). Ezen szemléletmód meghatározó eleme, hogy a fegyveres konfliktusok és az ettől mentes időszakok illetve területek egymástól való diszkrét elkülöníthetősége megkérdőjeleződik, a háború és a béke (ill. azok érzete) nem válik el egymástól.

A tervezett prezentáció keretében esettanulmányok bemutatásán keresztül teszünk kísérletet a hadviselés, ill. nemzetközi érdekérvényesítés eme megváltozott – komplex – formájának illusztrálására. Ennek során a destabilizációs háború (Ágh 1989) és a befolyásolási műveletek (lásd pl. Fekete 2018) konceptcionális elemeket használjuk, kiegészítve a hálózatosodás problematikájával, melyek megítélésünk szerint az átalakulás lényegi aspektusait ragadják meg. Elemzőmunkánkhoz nyílt források alapján elérhető adatokból és információkból szerkesztettünk komplex adatbázist, melyet az adatelemzés fázisában alapvető leíró statisztikai módszerek és a kapcsolatháló elemzés eszköztárának alkalmazásával dolgoztunk fel. A kutatási eredmények áttekinthetővé tételéhez a prezentáció keretében grafikus módszereket és vizualizációs eljárásokat hívunk segítségül.

Az adatelemzések eredményekképpen, az esettanulmányokon keresztül képet tudunk alkotni a hálózatosodott befolyásolási műveletek jelenkori példáiról a kulturális- és politikai szférában valamint a virtuális térben, továbbá ezek közös jegyeinek, mintázatának illusztrálásával a hálózatosodott befolyásolási műveletek útján folytatott destabilizációs háború sajátos, XXI. századi változatáról is áttekintést nyújtunk.

A prezentációt az eredmények összegzésével és a további lehetséges kutatási irányok felvázolásával zárjuk.

Hadtudomány I.
2020. október 16. 10.30-12.30
Szekciófelelős:
Tóth Beatrix, +36 70 529 6073

Vo Nguyen Giap életének első fele és munkássága **ONDRÉK József**

Vo Nguyen Giap tábornok a XX. század második felének egyik legismertebb katonai vezetője, egyben Vietnám meghatározó alakja ebből az időszakból. Mao Ce-tunggal egyetemben a gerilla hadviselés egyik legjelentősebb teoretikusa, az elmúlt század nemzeti felszabadító harcainak ikonikus alakja, ezen harcok eljárásainak kidolgozója és tanítója. Nemzetközi ismertsége, és az egykor szoros magyar-vietnámi kapcsolatok ellenére Giap tábornok életét és munkásságát magyar nyelven, részletesen még nem dolgozták fel. Munkám ezt az űrt igyekszik részben kitölteni és nemzetközi szakirodalmi források alapján feldolgozni Vo Nguyen Giap (vietnámi helyesírás szerint: Võ Nguyên Giáp) életét 1911-től 1945. szeptember 02-ig, a független Vietnámi Demokratikus Köztársaság kikiáltásának dátumáig, valamint hadtudományi munkásságát ezen dátumot követően. Giap tábornok neve igazán 1945 után került mind a hadtudomány iránt érdeklődők, mind a nemzetközi közvélemény figyelmébe. Ettől az időponttól kezdve egyértelműen az elsőszámú vietnámi katonai vezetőnek számított, és harcostársával *Ho Chi Minh*-nel, ők ketten voltak a függetlenségi harc arcai. Ugyanakkor, ezt a – hadelméleti és hadtörténelmi szempontból is rendkívüli – időszakot csupán egy tanulmányban vagy előadásban összefoglalni képtelenség lenne. Éppen ezért, a témát célszerű két részre bontani, ahol először az 1945-ig vezető út feltárása, a Giapot fiatalon ért hatások leírása, valamint a tábornok, a második világháború végéig végzett munkájának összegzése az első lépés.

Giap tábornok életét azonban nem csupán tudományos kíváncsiság miatt érdemes megismerni. Gerilla teoretikusként vitathatatlan érdemeket szerzett 1945 és 1980 között lezajlott valamennyi indokínai háború, Vietnám számára sikeres megvívásában. Elméletit és a harctéren szerzett tapasztalatait pedig számos műben leírta az utókor számára. Munkám második pillére ezeknek a műveknek a bemutatása és összegzése. Ezek a délkelet-ázsiai konfliktusok, és különösen a háborúk aszimmetrikus elemei napjaink bármely COIN (counter insurgency, felkelés ellenes) műveleteihez fontos tanúsággal járhatnak. Ezzel a tanulmány szorosan beleillik a hazai hadtudomány kutatási feladatai közé is, hiszen az aszimmetrikus konfliktusok kutatása kiemelt fontosságú feladat napjainkban.

Az előadás az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-19-3-I-NKE-20 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának támogatásával készült.